

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบจำลองทำนายภาวะการนำไปสู่การล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย และศึกษาปัจจัยที่กำหนดความเสี่ยงในการล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย รวมถึงหามาตรการเชิงนโยบายในการป้องกันความเสี่ยงในการล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย 15 แห่ง และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์โดยนำข้อมูลของแต่ละธนาคารมาจัดเรียงรายปีตั้งแต่ปี 2531 - 2543 จำนวนรวม 195 ตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 100 ของประชากรทั้งหมด

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทศนิยมซึ่งเก็บรวบรวมในรูปแบบอัตราส่วนทางการเงินมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSSPC แสดงผลในรูปค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าพิสัย ค่าความเบ้ และค่าความโด่งของอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้วัดสภาพคล่อง คุณภาพสินทรัพย์ ความเพียงพอของทุน และประสิทธิภาพในการทำกำไรของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย จากนั้นศึกษาปัจจัยที่กำหนดความเสี่ยงในการล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยด้วยแบบจำลองมัลติเพิลดิสคริมิเนชั่น (Multiple discriminant Analysis) และแบบจำลองโลจิต (Logit) ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 ปัจจัยที่กำหนดความเสี่ยงในการล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

จากการศึกษาภาวะการนำไปสู่การล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยโดยใช้เครื่องมือโลจิต (Logit) ซึ่งเป็นการทดสอบแบบใช้พารามิเตอร์ (Parametric test) พบว่า ปัจจัยที่กำหนดความเสี่ยงในการล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมี 3 ปัจจัยสามารถเรียงลำดับความสำคัญคือ

อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดซึ่งให้ความหมายถึงความเพียงพอของทุน หากธนาคารมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวนมากจะช่วยให้ธนาคารสามารถดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.5 ตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งจะทำให้ธนาคารสามารถปล่อยสินเชื่อได้เพิ่มขึ้นเป็นการเพิ่มรายได้จากดอกเบี้ยให้แก่ธนาคาร รวมถึงช่วยให้ธนาคารสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กรหรือดำเนินกิจกรรมทางด้านการตลาดได้มากขึ้นส่งผลให้รายได้ของธนาคารเพิ่มขึ้น

อัตราส่วนรายได้มีใช้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญลำดับต่อมาซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการทำกำไร ปัจจุบันธนาคารมีรายได้จาก 2 ทางโดยแบ่งเป็นรายได้จากดอกเบี้ยและเงินปันผล และรายได้มีใช้ดอกเบี้ยซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมามีรายได้ของธนาคารส่วนใหญ่มาจากรายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ส่วนรายได้ด้านอื่น ๆ ยังเป็นส่วนน้อยของธนาคาร ในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์สถาบันการเงิน ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ได้ทำให้มีรายจากการดอกเบี้ยค้างรับเป็นจำนวนที่สูงมากทำให้ธนาคารขาดทุนทั้งระบบ ดังนั้นรายได้มีใช้ดอกเบี้ยจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยทดแทนรายได้จากดอกเบี้ยในช่วงเวลาดังกล่าว

ปัจจัยต่อมาได้แก่อัตราส่วนค่าเผื่อนี้ส่งสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อแสดงถึงคุณภาพของสินทรัพย์ หากสัดส่วนนี้มากหมายถึงการบริหารงานด้านการวิเคราะห์และติดตามสินเชื่อ ไม่มีประสิทธิภาพทั้งนี้อาจเกิดจากเจ้าหน้าที่ธนาคารมีส่วนได้เสียในการอนุมัติสินเชื่อทำให้บิดเบือนข้อมูลของผู้ให้กู้เพื่อประโยชน์ตนเอง การเร่งอนุมัติสินเชื่อจำนวนมากในช่วงเศรษฐกิจขาขึ้นโดยไม่ได้วิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity) ของธุรกิจในระยะปานกลางและระยะยาวทำให้กลายเป็นสินเชื่อที่ไม่มีคุณภาพในช่วงเศรษฐกิจขาลงได้ หรือเจ้าหน้าที่ธนาคารที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติสินเชื่อขาดความรู้ความเข้าใจ ประสิทธิภาพ หลักวิชาการในการอนุมัติสินเชื่อส่งผลให้ผู้กู้ยืมอาจนำเงินกู้อไปใช้ผิดวัตถุประสงค์โดยธนาคารไม่สามารถตรวจสอบอย่างชัดเจน และกลายเป็นสินเชื่อที่ไม่มีคุณภาพในช่วงเวลาต่อมา

และจากการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ห้ำมัลติเพิลดิสคริมิเนชั่น (Multiple discriminant Analysis) ซึ่งเป็นการทดสอบแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ (nonparametric test) พบว่านอกจากปัจจัยที่กำหนดความเสี่ยงในการล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย 3 ปัจจัยข้างต้นแล้วยังมีอีก 2 ปัจจัยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้

อัตราส่วนค่าเผื่อนี้ส่งสัยจะสูญต่อรายได้รวมแสดงถึงประสิทธิภาพในการทำกำไรของธนาคาร การกันสำรองค่าเผื่อนี้ส่งสัยจะสูญเป็นเกณฑ์ที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทยที่มีการบันทึกบัญชีเป็นรายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนของธนาคาร หากสัดส่วนนี้มากธนาคารจะมีค่าใช้จ่ายมากและส่งผลให้ขาดทุนมากตามไปด้วย สาเหตุของการกันสำรองค่าเผื่อนี้ส่งสัยจะสูญเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการอนุมัติและติดตามสินเชื่อ

ปัจจัยสุดท้ายได้แก่อัตราส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์รวมเป็นปัจจัยที่แสดงความเพียงพอของทุนของธนาคารพาณิชย์ การที่ธนาคารมีเงินฝากจำนวนมากจะทำให้สามารถให้กู้ยืมได้มากและส่งผลให้ธนาคารมีรายได้จากดอกเบี้ยมากตามด้วย

5.2 มาตรการเชิงนโยบายในการป้องกันความเสี่ยงในการล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

ข้อมูลจากการศึกษาพบว่า มีปัจจัยที่กำหนดความเสี่ยงในการล้มละลายของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเรียงลำดับตามความสำคัญอัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมและอัตราส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์รวมซึ่งแสดงถึงความเพียงพอของทุนของธนาคารพาณิชย์ ต่อมาได้แก่อัตราส่วนรายได้มีค่าใช้จ่ายต่อรายได้รวมและอัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อรายได้รวมซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการทำกำไร และปัจจัยสุดท้ายได้แก่อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อซึ่งแสดงถึงคุณภาพสินทรัพย์ ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการเชิงนโยบายในการป้องกันความเสี่ยงในการล้มละลายดังต่อไปนี้

อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมแสดงถึงความเพียงพอของทุนของธนาคารพาณิชย์ จากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารที่ล้มละลายมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเท่ากับ 0.51 และมีการกระจายมากกว่าจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.11 ในขณะที่ธนาคารที่ไม่ล้มละลายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.39 ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการเชิงนโยบายปรับอัตราส่วนให้มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลาย ส่วนธนาคารพาณิชย์ที่ล้มละลายควรเพิ่มส่วนผู้ถือหุ้นให้เพียงพอโดยให้มีอัตราส่วนนี้เข้าใกล้ค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลายและมีการกระจายไม่มาก และที่สำคัญคือทั้งธนาคารพาณิชย์ที่ล้มละลายและไม่ล้มละลายต้องดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.5 โดยแบ่งเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ร้อยละ 6 และชั้นที่สองร้อยละ 2.5 ตามข้อบังคับของธนาคารแห่งประเทศไทย

อัตราส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์รวมแสดงถึงความเพียงพอของทุนของธนาคารพาณิชย์ จากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนของธนาคารที่ล้มละลายมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเท่ากับ 54.28 และมีการกระจายมากกว่าจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 39.43 ในขณะที่ธนาคารที่ไม่ล้มละลายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 76.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.32 ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการเชิงนโยบายปรับอัตราส่วนให้มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลาย ส่วนธนาคารพาณิชย์ที่ล้มละลายควรเพิ่มอัตราส่วนเงินฝากต่อสินทรัพย์ให้เข้าใกล้ค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลายและลดการกระจายลง

อัตราส่วนรายได้มีค่าใช้จ่ายต่อรายได้รวมแสดงถึงประสิทธิภาพในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ จากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนของธนาคารที่ล้มละลายมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเท่ากับ 5.26 และมีการกระจายมากกว่าจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.51 ในขณะที่ธนาคารที่ไม่ล้มละลายมี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.2 ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการเงิน
นโยบายปรับอัตราส่วนให้มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลาย
ส่วนธนาคารพาณิชย์ที่ล้มละลายควรเพิ่มอัตราส่วนรายได้มีใช้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมให้เข้าใกล้ค่า
เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลาย

อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อรายได้รวมแสดงถึงประสิทธิภาพในการทำกำไรของ
ธนาคารพาณิชย์ จากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนของธนาคารที่ล้มละลายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเท่ากับ 0.56
และมีการกระจายใกล้เคียงกันจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 ในขณะที่ธนาคารที่ไม่ล้ม
ละลายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการ
เงินนโยบายปรับอัตราส่วนให้มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้ม
ละลาย ส่วนธนาคารพาณิชย์ที่ล้มละลายควรลดอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อรายได้รวมให้
เข้าใกล้ค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลาย

อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อแสดงถึงคุณภาพสินทรัพย์ของธนาคาร
พาณิชย์ จากการศึกษาพบว่าอัตราส่วนของธนาคารที่ล้มละลายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเท่ากับ 14.29 และมี
การกระจายมากกว่าจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.38 ในขณะที่ธนาคารที่ไม่ล้มละลายมีค่า
เฉลี่ยเท่ากับ 2.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.05 ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการเงิน
นโยบายปรับอัตราส่วนให้มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลาย
ส่วนธนาคารพาณิชย์ที่ล้มละลายควรลดอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อให้เข้าใกล้
ค่าเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ล้มละลายและลดการกระจายลง